

מסורת הש"ס

א) נע"י תוס' צ"ק ט. ד"ה רב הונא; ב) נלעיל קטו: ושם אחת נפחתה בכמה רב אמר וכו' וכן יתכן להיות כאן נפחתה בכמה; ג) צ"ק מט: לעיל יא. ודף קב. חולין קמא; ד) צ"ק מו: ב"ב כג; ה) נלעיל עו. קרא, ו) לעיל י. יב; ז) שקלים פ"ד מ"א מנחות פד, ח) נ"ר"ה ז. ויחא לה: ועי' בתוס' שם; ט) שו"ק לעיל

»

הגהות הב"ח

א) בג' א"ל רבא לר' נחמן בשל: ב) תוס' ד"ה שומרי וכו' פ' הוהב. ג"כ דף נד ד"ה לשומר:

»

הגהות הגר"א

א) בג' טעמא דפניהו כו'. ג"כ אצל בסיפא בפועל אפי' בלא"ה. רשבי"א וטוש"ע אצל ר"ג ונ"י חולקין וטעמו של רשבי"א כיון דחייב לו מקמי ליה ועי' סי' שליו סי"ב וסי' ע"ב סב"י (וע"ש בדברי רבינו ס"ק קכ"ט ו"ע); ב) תוס' ד"ה לעשות. משמע דוקא כו'. ג"כ ודוקא דלא א"ל שכנס על ועי' ע"ל ע"י א' (ועמ"ש רבינו בח"מ סי' שליו ס"ק ב').

הגיעוד. הם שלך ופנה אותם לענמך: אין שומעין לו. אם אין זה רוצה אין קונה לו דבר הפקר או מתנה: **בתנן ובקש**. ללקט לו משלו או מן ההפקר: **טול מה שעשים**. כל מה שלקטת יהא שלך: אין שומעין לו. אע"ג דבכל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי פועל כל תלין שכרו כתיב (ויקרא יט) מאי דאחני בזהדי משמע: **גב' דליה ליה אגרא גביה**. וזה אינו חפץ במתנתו והוא מוידק שמנעו מזריעתו: **אכל סיפא דאיה ליה אגרא גביה**. וזה באל כופו על שכרו והוא אומר לו טול זה בפרעון אימא כו': **ממרי רשופיך**. מבעל חובך: **פארי אפרע**. אפי' נותן לך סובין קבלס: **משום דאיה קנייה** בלאגריה: **לרינא**. דאין שומעין לו דקנייה ליה חצרו: **והסניא שומעין** לו לאומר לפועל טול מה שעשית בשכרך: **בשל חצירו**. שהיתה מלאכת חצירו שומעין לו: **בשל הפקר**. שומעין לו דא"ל קני ביה את דלדידיה לא קני ליה. ר"ג לטעמיה דאמר לעיל (דף י.) המגביה מציאה לחצירו לא קנה חצירו מנאל שאין פעולתו עליו ואין כאן כל תלין ולא דמי לשל חצירו דהתם ליכא למימר וכי ביה את וכי לא א"ל שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו עליו אצל הכא לא: **איסיביה רבא לרב נחמן**. למימר דפועל לאו בכלל המגביה מציאה לחצירו הוא אלא כיד בעה"ב הוא וקנייה בעה"ב בהגבהה דפועל אפילו אמר לו עשה עמי מלאכה סתם וכל שכן הכא דשכרו ללקט מציאות ממש: **כאן בהגבהה כאן בהצטה**. ואידי ואידי בשל הפקר מתני' כששכרו ללקט תבן וקש בהגבהה דפועל וע"כ שכרו עליו ובצרייתא כששכרו למלאכת הצטה כגון לשמור או להשליך מעליה לארץ דליכא הגבהה דא"ל אכתי לא זכאי ביה אלא זיל את וכי ביה: **פנאי היא**. אי קניא אי לא: **שומרי ספיחים**. של שטורין לצורך מנחת העומר או של חטין לצורך שמי הלחם: **אסה אומר אינן באין משל כזור**. אם נשמע לך לא יציאו עומר ושמי הלחם משל כזור אלא משל יחיד זה שקנה מן ההפקר בשמירתו דסבירא ליה הצטה קניא בהפקר הואיל ודבר טורח הוא ודעמו לכך על ידו נשמר: **ומה אסה אומר אין באין וכו'**. הא איהו סבר דלא קניא: **מדבריך**. שאתה אומר לשמרו בחנם: **לדברינו**. שאנו אומרים הצטה בהפקר קני אין וכו': **אמר רבא גרסינן הכא ולעיל אמר רבא: דכ"ע הכטה בהפקר קני**. וטעמא דר' יוסי דקסבר מסרה זה ללזור ונמצאו באין משל כזור: **ורבנן**. חיישי שמא לא יהא בללו למסור יפה יפה בלב שלם דנוח לו שיקרבו משלו: **מדבריך**. שאתה אומר ישמדם חנם: **לדברינו**. שאנו חוששין שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושמי הלחם וכו': **בחוששין לבעלי ורעות**. שאם לא נוציא עליהן קול שהן של הקדש יש בעלי זרעות שלוקחין אותם בחזקה ולענמן: ומה

הגיעוד אין שומעין לו *משקבל עליו אמר לו הילך את יציאותיך ואני אטול את שלי אין שומעין לו *השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש ואמר לו תן לי שכרי ואמר לו טול מה שעשית בשכרך *אין שומעין לו *משקבל עליו ואמר לו הילך שכרך ואני אטול את שלי אין שומעין לו: **גב' *נפחתה רב אמר ברובה ושמואל אמר יבארבע רב אמר ברובה אבל בארבע אדם זורע חציו למטה וחציו למעלה ושמואל אמר בארבע אין אדם זורע חציו למטה וחציו למעלה וצריכא דאי אשמועינן דירה בהא קאמר שמואל משום דלא עבידי אינשי דדיירי פורתא הכא ופורתא הכא אבל לענין זריעה עבידי אינשי דזרעי הכא פורתא והכא פורתא אימא מודה ליה לרב ואי איתמר בהך בהך קאמר רב אבל בהא אימא מודה ליה לשמואל צריכא: נתנו לו זמן: ובמה זמן ב"ד א"ר יוחנן השלשים יום: מי שהיה כותלו כו': הא מדרקתני סיפא הילך יציאותיך מכלל דפניניהו עסקינן טעמא וא' דפניניהו הא לא פניניהו לא אמאי ותקנה ליה שדהו *דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו ה"מ היכא דקא מיכוין לאקנויי ליה אבל הכא אישתמוטי הוא דקא מישתמיט ליה: השוכר לעשות עמו בתבן כו': וצריכא דאי אשמועינן להך קמיייתא דכי קאמר ליה הגיעוד אין שומעין לו משום דלית ליה אגרא גביה אבל הכא דאית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו**

זמן ב"ד 5' יום. ומכאן אנו למדים זמן צ"ד לפרוע חוצו ולכמה דברים דהוי ל' יום ורשב"ג נמי אמר לעיל (דף קיג.) אף לעצמו אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל מויקין לא אמר שיהא זמן צ"ד ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פג.) גבי נשצרה כדו ולא סילקו נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהויקן אין זמן צ"ד שלשים יום שם כדמשמע בהמניח את הכד (צ"ק דף כט.) והיינו טעמא שנצעה קלה יכול להקירם משם: ***אמר ליה הגיעוד אין שומעין 50**. אע"ג דמפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס אמרי' בפרק המניח (שם דף כט.) דפטור הכא דאישתמוטי קא מישתמיט ואינו מפקירו כדאמר בגמרא: **ל"יקני ליה חצרו ב'**. אצל אי לאו דר"י ברבי חנינא אחי שפיר דאין קונה לו אלא היכא דעומד בצד שדהו לכן כי לא פניניהו לא דכשאמר ליה הגיעוד לא היה אכתי עומד שם: **באן בשל חבירו**. תימה למאי דס"ד השתא אמאי לר"ך לומר לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא אתן לך כלום שלא עשית לי כלום: **לעשות בשל' והראהו בשל' חבירו**. [א] משמע דוקא לעשות בשלו אז נותן לו שכרו משלם אצל סתמא לא ותימה א"כ אמאי אינטריך לשנויי כאן בשלו כאן בשל הפקר לישני כאן ששכרו לעשות שלו כאן ששכרו סתמא בשל חצירו ואור"י דמשום הכי לא משני הכי דהא פשיטא דאם שכרו לעשות בשל חצירו דשומעים לו אצל הא דמשני לעיל הא בשל חצירו מידוש הוא דשומעין לו דהא לא קאי הכי וכן כאן בשל הפקר מידוש הוא וכן מה שממרך לסוף דבהצטה שומעין לו מידוש הוא דקא משמע לן דהצטה בהפקר לא קני: **שומרי ספיחים**. פירשתי בסוף פ' הוהב ג) (לעיל דף נח.). מחזורתא

הבית והעליה פרק עשירי בבא מציעא קיח.

זמן ב"ד 5' יום. ומכאן אנו למדים זמן צ"ד לפרוע חוצו ולכמה דברים דהוי ל' יום ורשב"ג נמי אמר לעיל (דף קיג.) אף לעצמו אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל מויקין לא אמר שיהא זמן צ"ד ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פג.) גבי נשצרה כדו ולא סילקו נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהויקן אין זמן צ"ד שלשים יום שם כדמשמע בהמניח את הכד (צ"ק דף כט.) והיינו טעמא שנצעה קלה יכול להקירם משם: ***אמר ליה הגיעוד אין שומעין 50**. אע"ג דמפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס אמרי' בפרק המניח (שם דף כט.) דפטור הכא דאישתמוטי קא מישתמיט ואינו מפקירו כדאמר בגמרא: **ל"יקני ליה חצרו ב'**. אצל אי לאו דר"י ברבי חנינא אחי שפיר דאין קונה לו אלא היכא דעומד בצד שדהו לכן כי לא פניניהו לא דכשאמר ליה הגיעוד לא היה אכתי עומד שם: **באן בשל חבירו**. תימה למאי דס"ד השתא אמאי לר"ך לומר לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא אתן לך כלום שלא עשית לי כלום: **לעשות בשל' והראהו בשל' חבירו**. [א] משמע דוקא לעשות בשלו אז נותן לו שכרו משלם אצל סתמא לא ותימה א"כ אמאי אינטריך לשנויי כאן בשלו כאן בשל הפקר לישני כאן ששכרו לעשות שלו כאן ששכרו סתמא בשל חצירו ואור"י דמשום הכי לא משני הכי דהא פשיטא דאם שכרו לעשות בשל חצירו דשומעים לו אצל הא דמשני לעיל הא בשל חצירו מידוש הוא דשומעין לו דהא לא קאי הכי וכן כאן בשל הפקר מידוש הוא וכן מה שממרך לסוף דבהצטה שומעין לו מידוש הוא דקא משמע לן דהצטה בהפקר לא קני: **שומרי ספיחים**. פירשתי בסוף פ' הוהב ג) (לעיל דף נח.). מחזורתא

ואי אשמועינן הכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו משום דאית ליה אגרא גביה אבל הכא דלית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו צריכא: אין שומעין לו: והתניא שומעין לו אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן חבירו א"ל *רבה לרב נחמן בשלו מ"ט דא"ל אגרא עלך בשל חבירו נמי שכרו עליו דתניא ה'השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנה אותו אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן בשל הפקר איתיביה רבא לרב נחמן *מציאת פועל לעצמו אימתי בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום או עדור עמי היום אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום מציאתו לבעל הבית אלא אמר רב נחמן ילא קשיא כאן בהגבהה כאן בהבטה אמר רבה הבטה בהפקר תנאי היא דתנן *שומרי ספיחי שביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ר' יוסי אומר הרוצה מתגרד הוא ושומר חנם אמרו לו אתה אומר כן י"אין באין משל צבור מאי לאו בהא קמיפלגי דת"ק סבר הבטה בהפקר קני ואי יהיבי ליה אגרא אין ואי לא לא ורבי יוסי סבר *הבטה בהפקר לא קני וכי אזלי צבור ומייתי השתא הוא דקא זכי ביה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברייך לדברינו אין עומר ושתי לחם באין משל צבור אמר רבא לא דכ"ע הבטה בהפקר קני והכא חיישינן *שמא לא ימסרם יפה יפה קמיפלגי דרבנן סברי יהבינן ליה אגרא ואי לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה רבי יוסי סבר לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברייך לדברינו דחיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה ומה אין עומר ושתי לחם באין

משל צבור דאמרי רבא אמר דכ"ע הבטה בהפקר לא קני והכא בחיישינן לבעלי זרעות וליפרשו מינייהו ור' יוסי סבר לא תקינו סבר דתקינו רבנן למיתב ליה ארבע זוזי כ' היכי דלישמעי בעלי זרעות וליפרשו מינייהו ור' יוסי סבר לא תקינו ומה

עין משפט ונר מצוה

בב א מ"י פ"ג מהל' שכנים הל' ח סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' קסו:
בב ב ג מ"י פ"ט מהל' שכירות הל' י סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שלו סעיף ב:
בב ד מ"י פ"ד מהל' שכנים הלכה ח סמג עשין כב טוש"ע ח"מ סי' קסה:
בב ה מ"י פ"יג מהל' נזקי ממון הלכה יט סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סי' תתז:
בב ו טוש"ע ח"מ סמג עשין ט טוש"ע ח"מ סי' תתז:
בב ז מ"י פ"ד מהל' שקלים הלכה ה:
בב ח מ"י שב' הל' ז:
בב ט מ"י פ"ג מהל' נדרים הל' יט טוש"ע ח"מ סי' רעג סעיף יא:
בב י מ"י פ"ד מהל' שקלים הלכה ו:

»

מוסף רש"י

ממרי רשותיך. האם אטר אחת טשה בן פארי אפרע. סובין כשוהין (רשב"ם בבב צב.). בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום. דלא נשכר עמו אלא לניכוש ועידורו כשהגביה המציאה אין זו מלאכת בעל הבית וקנאה פועל והוא יניכה לו משכרו שכן פעולת ניכוש ועידור כל שעת הגבהה היא וקנה בעל הבית (ושם). שומרי ספיחי שביעית. של שטורין לפני העומר שלא ילקטו העניים (מנחות פד. מכות"י). נוטלין שכרן מתרומת הלשכה. לפי שהם הפקר ותרך לשומן מפני החיה ומפני העניים שלא ילקטוהו קודם לעומר כדי שיהא העומר בל מהם (מנחות תד).